

tesnejšo zvezo, čuvstvo in narava prehajata skoro v eno. Tako piše Henri de Régnier:

J'ai cru voir ma tristesse...
Elle était nue
Assise dans la grotte la plus silencieuse
De mes plus enterieures pensées;
Elle y était le songe morne des eaux glacées,
L'anxiété des stalactites anxieuses,
Les poids des rocs lourds comme le temps,
La douleur des porphyres rouges comme le sang;
Elle y était silencieuse,
Assise au fond de mon silence
Et nue ainsi que s'apparaît ce qui se pense.¹

Ta pokrajina ni resnična, četudi ne nemogoča. Votlina, mrtve vode, v tesnobi molčeči kapniki, krvavi porfirji — vse to je tu le za to, da se krepeke označi žalost. Pokrajina, ki jo je opisal Régnier, tudi ni le stvarna slika njegove žalosti, kajti pesnik pravi: „v najbolj molčeči votlini mojih najnotranjših misli“. Tako prehaja simbol v resničnost in resničnost v simbol, da je že težko ločiti drugo od drugega.

Pri čistokrvnem simbolistu dobi skoro vsaka beseda simboličen pomen, tako zlasti pri Maeterlincku. V njegovi drami „L'Intruse“ (Vsiljenka) se skriva za vsakim stavkom več daljnih pomenov

¹ Zdelo se mi je, da vidim svojo žalost...
Gola je sedela v najbolj molčeči votlini
mojih najnotranjših misli;
bila je tam mračna sanja zledenelih voda,
boječnost boječih stalaktitov,
teža pečin, težkih kot čas,
bolest porfirov, rdečih kot kri;
sedela je tam molčeča
v globini mojega molka
in naga tako kot se mi zdi moja misel.

razen vsakdanjega in prvotnega značenja, za vsakim tonom zveni še cela harmonija tih glasov, ki jih pa sliši le fino uho. Vsi dogodki so realno utemeljeni, a prehajajo obenem nalahko v simbolizem, tako da se bralec ali gledalec skoro ne zave meje. Vrtnar kosi ponoči krog hiše travo, ker je jutri nedelja, toda tistim, ki čakajo pred sobo bolnice, je zvok kose kakor slutnja smrti; listje opada, ker je jesen, toda njega mrtvo šumenje je trepetajočim obsodba; sestra bolnice je obljubila, da pride, vsi čakajo njenega prihoda, toda kdo ve, kaj pride z njo ali mesto nje? Ta način izražanja je modernemu človeku posebno pogodi. Veliko preveč je razjeden od problemov in morda razvajen od realistične literature, da bi mogel naivno sprejeti simbol abstraktnega pojma za resničnost, in tudi veliko preveč umsko razvit in morda bolno razčuvstvovan, da bi se tem pojmom odrekel in ne menil, da so z njegovim življenjem v zvezi.

Tako je simbolistu vse simbol. Vzrok in posledica te estetske teorije je subtilna psihologija, iskanje in brskanje po podzavesti, ne toliko umsko ali čutno kot intuitivno gledanje stvari. Simbolist se peča zlasti z „nespoznavnim“, gleda svet s prepričanjem, da je tvorba njegove duše, in ga torej urejuje, mu določuje red in zmisel po svoje; umetnost mu je ponovno stvarjanje, rekreacija realnosti. Tako postane človek simbol veselstva in veselstvo simbol človeka. Ker pa živi vse, kar je, v človekovi duši, stopa tudi med seboj v tesno zvezo, se medsebojno sklada in dopolnjuje. Stem je bila etablirana teorija simbolistov o odnosih, tajnih zvezah (correspondences) vsega bivajočega. (Konec.)

ROMARJEVA VEČERNA MOLITEV.

Zložil I. Mohorov.

Razboljene so nogè,
od solnca razvnete oči.
Prvi mrak v pustinjo gre
in oaze ni...

Dvignil se iz večernega
ognja je dim v nebo,
In k Jehovi potnik sem
zaupno dvignil oko.

V svetlem psalmu bi Ti pel
slavo večno nocoj!
Ali hrapav, slab in šibak
glas je moj!

K Tebi dvignil bom roke
in oči.
Sredi pustinje plaho srce
otmi, otmi!

